

Lleida

Identificats 15.000 lleidatans represaliats pel franquisme

ESTUDI Historiadors de la UdL recullen en un llibre de Pagès Editors i l'IEI els noms i cognoms de les víctimes d'entre 1938 i 1963 **TREBALL** Fusió de bancs de dades i fonts, depuració de noms i incorporació de dades personals dels lleidatans

Joan Tort
LLEIDA

Tenien nom. *Victimes de la repressió franquista a les Terres de Lleida (1938-1963)* és el títol d'un llibre editat per Pagès i l'Institut d'Estudis Ilerdencs (IEI) en el qual per primer cop a l'Estat es recullen els noms i cognoms de persones represaliades pel franquisme i que a Ponent han estat un mínim de 15.000, segons aquest volum.

La professora d'història de la UdL, Conxita Mir, i els seus ajudants, els historiadors Albert Rafael i Gabriel Ramon-Molins, han aconseguit recopilar i depurar els llistats de diverses fonts, incloent-hi la memòria popular de lleidatans que van patir la repressió o l'exili. Mir explicava que aquest equip ha completat un recull únic fins ara i que es basa en la causa general de la Guerra Civil, un primer llistat de morts del 1985 elaborat per diversos historiadors, els inculpats pel Tribunal de Responsabilitats Polítiques, els arxius del Minis-



La presentació de llibre, amb autors i editors, es va celebrar a l'IEI ■ J. TORT

teri de Cultura sobre deportats i exiliats i, finalment, per les dades dels arxius del Tribunal Militar Territorial Tercer.

La historiadora va explicar que "la gent volem saber qui som, d'on venim i conèixer millor la histò-

ria familiar. Per això la memòria històrica no és una moda sinó una necessitat". Conxita Mir va afegir-hi que el treball l'han emmarcat en els represaliats residents als 320 municipis que hi havia a Ponent al 1936 i classificats

per executats o morts a la presó, represaliats pels tribunals de responsabilitats polítiques, processats o exiliats. En aquest darrer cas, els autors del treball van manifestar que és un dels àmbits on encara hi ha molta recerca per fer

La xifra

“Volem saber qui som i la història familiar. Per això la memòria històrica és una necessitat”

Conxita Mir
HISTORIADORA DE LA UDL I AUTORA DEL LLIBRE

perquè en molts casos no hi ha censos o dades fiables de gent que va fugir de l'Espanya franquista ni on va anar a raure. També va destacar la feina de depuració de llistats, perquè hi ha persones amb fins a quatre causes obertes.

Per la historiadora de la UdL, "la repressió es va escampar com una taca d'oli i de forma indiscriminada, tot i que també hi havia accions selectives". La gran majoria de víctimes, però, van ser persones humils i que "ara hem volgut treure de l'anonimat amb aquest treball", segons va explicar Albert Rafael.

Els autors també van fer una crida a facilitar-los documents o cartes per continuar investigant. ■

Més repressió a Vilamòs i més morts al Sobirà

L'estudi aporta diferents estadístiques i llistats que permeten constatar que dels 15.000 represaliats, la majoria, amb percentatge, van ser al Pirineu. Així, els municipis amb més d'un 5% de veïns represaliats estan encapçalats per Vilamòs (Val d'Aran) amb 12,50%, que equival a 23 veïns dels 184 censats. Segueixen Vilanova de Segrià (12,06%), Esterri d'Àneu (11,78%), Rialp (10,95%) o Espot (10%), els tres darrers al Sobirà. Pel que fa a executats, destaca tristament la Guingueta d'Àneu, amb 23 veïns de 1.063, és a dir, un 2,16%, seguit de Rialp (1,95%) amb 16 morts o Alt Àneu (1,39%), amb 15 executats. Pel que fa als exiliats dels quals es té constància sobresurt Gavet de la Conca (8,40%), Àger (6,35%) o Ivorra (6,21%). A Lleida, amb 85 exiliats de 36.119 censats al 1936, el percentatge és del 2,35%.